

A költségvetési felügyelők 2011. évi tevékenysége

A költségvetési felügyelet intézménye az államháztartási kontroll rendszer új elemeként jött létre 2010-ben. Működésének fontos szerepe van a költségvetési rend szerint gazdálkodók és a kormányzat közötti információk áramlásában. Ezt a szerepét annál hatékonyabban tudja ellátni, minél szélesebb körét fedi le a közpénz felhasználásával gazdálkodó intézményeknek. A kiterjesztés mértékét és ütemét befolyásolja a rendszer működtetéséhez szükséges emberi és anyagi erőforrások rendelkezésre állása.

Nemzetközi viszonylatban a költségvetési felügyelők a Franciaországban működő költségvetési ellenőrzéssel hozhatók párhuzamba, ahol már 1921 óta működik a felügyelői rendszer. Franciaországban a felügyelők kezdetben tételesen ellenőrizték a kötelezettségvállalásokat, de 2005-től már csak a nagyságrendileg, illetve stratégiailag jelentősebb tételeket vizsgálják. A rendszer sikerességét mutatja, hogy a hozadéka 80%-os, azaz ennyi kötelezettségvállalás esetében jelent visszatartó erőt a felügyelői jelenlét.

Hazánkban a költségvetési főfelügyelők és felügyelők kirendeléséről a Kormány határozatban dönt. Meghatározott időtartamra szóló megbízásokról és a megbízás visszavonásáról az államháztartásért felelős miniszter gondoskodik. A főfelügyelők és felügyelők felett a munkáltatói jogokat – a megbízás és a megbízás visszavonása kivételével – a Magyar Államkincstár elnöke gyakorolja.

A költségvetési főfelügyelők és felügyelők feladata a gazdálkodással kapcsolatos belső szabályzatok, a gazdálkodással összefüggő intézkedések, valamint a kötelezettségvállalásra irányuló eljárások előzetes véleményezése. Tevékenységük célja a közpénz felhasználás hatékonyságának, szabályszerűségének és átláthatóságának javítása, a tartósan kiegyensúlyozott gazdálkodás feltételeinek megteremtése.

A felügyelői rendszer 2010-es indulását követően 2011-ben a Kormány két alkalommal döntött költségvetési főfelügyelők és felügyelők kirendeléséről.

A 1083/2011. (IV. 12.) Korm. határozat hét intézményhez rendelt ki költségvetési főfelügyelőket és felügyelőket, akik 2011. április 15-től kaptak 1 év időtartamra szóló megbízást.

A 1360/2011. (XI. 5.) Korm. határozat két ütemben bővítette tovább a felügyelt intézmények körét. A határozat 3. pontja alapján, a költségvetési források hatékonyabb felhasználása érdekében egy főfelügyelő, felügyelő egyidejűleg több intézménynél is elláthat felügyeleti tevékenységet.

A jelenleg felügyelt 24 intézménynél összesen 7 főfelügyelő és 9 felügyelő dolgozik. 13 felsőoktatási intézmény mellett felügyeleti körbe tartozik 6 egészségügyi és 4 kulturális intézmény, 1 elkülönített állami pénzalap és 1 országos hatáskörű szerv.

A költségvetési főfelügyelők, felügyelők tevékenységükről havonta írásban beszámolnak a felügyelt költségvetési szervet irányító miniszternek és az államháztartásért felelős miniszternek. A felügyeleti rendszer működésének eddigi tapasztalata szerint a rendszer eredményesen működik. A költségvetés végrehajtásának folyamatába épített előzetes jelző szerepe milliárdos nagyságrendű megtakarításokat eredményezett, például a főfelügyelővel, felügyelővel történt egyeztetések alapján elhalasztott, törölt beruházási tervek révén. Közbeszerzési eljárások indításánál, több esetben is a főfelügyelők, felügyelők véleményezése nyomán módosult az eljárás rendje, illetve több tízmillió forinttal csökkent a kiírás összege. A felügyelt intézményeknél javult a gazdálkodási folyamatok szabályozottsága, szigorodott a kötelezettségvállalások rendje. A tapasztalatok szerint a főfelügyelő, felügyelő jelenléte az

intézményi döntéshozókat a gazdálkodással kapcsolatos intézkedések, kötelezettségvállalásra irányuló eljárások pontosabb, körültekintőbb, megalapozottabb előkészítésére készítetik.

Az informatikai tárgyú beszerzések kontrolljának erősítését szolgálja a Nemzetgazdasági Minisztérium (a továbbiakban: NGM) és a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (a továbbiakban: NFM) között létrejött megállapodás, ami alapján informatikai eszköz és szolgáltatás beszerzése esetén a költségvetési főfelügyelők, felügyelők megismerhetik az NFM infokommunikációért felelős szakterületének álláspontját is a tervezett kötelezettségvállalás tekintetében.

A felügyeleti rendszer működésének fontos szerepe van a költségvetési rend szerint gazdálkodók és a kormányzat közötti információk áramlásában. Az intézmények felé közvetíti a gazdaság- és a költségvetés-politika céljait, irányait, elvárásait, valamint segíti a kormányzati intézkedések végrehajtását. Másik irányból, a végrehajtás folyamatában szerzett információk visszacsatolásával, jól hasznosítható gyakorlati tapasztalatokkal szolgál a költségvetési tervezés és az államháztartási szabályozás megalapozásához.

A felügyelői rendszer előnyei közé tartozik, hogy, mivel folyamatosan kapcsolatot tartanak a felügyelt intézmények vezetőivel, illetve állandó jelleggel jelen vannak a kijelölt intézménynél, hirtelen felmerült kérdések, problémák esetében is gyorsan tudnak információhoz jutni. Ilyen volt például a 2011-es év során a felsőoktatási intézményekhez kirendelt felügyelők alapfeladataik mellé teljesített ad hoc feladatellátása is. Az intézmények vonatkozásában az integrációs folyamatok, illetve az egy hallgatóra jutó kiadások felmérése volt a kitűzött cél.

A Nemzeti Erőforrás Minisztérium jelzése szerint az általa felügyelt intézményekhez kirendelt főfelügyelők, felügyelők eddig végzett eredményes tevékenysége beváltotta a rendszerhez fűzött reményeket, ezért igényként fogalmazták meg költségvetési főfelügyelők, felügyelők kirendelését további intézményeikhez is. A felügyeleti rendszer további kiterjesztése során továbbra is nagy hangsúlyt kapnak a felsőoktatási intézmények, ahol a jelenlegi 13-ról 19-re bővülne a felügyelt intézmények száma, ami lefedi szinte a teljes magyarországi állami felsőoktatást. A felügyelők eddig is hatékony segítséget nyújtottak az érintett minisztériumoknak a felsőoktatást érintő koncepcionális kérdésekben. A Nemzeti Erőforrás Minisztérium által szervezett Intézményfejlesztési Munkacsoportokban is aktív tagként vesznek részt az intézmények fejlesztési terveinek kialakításában. A felügyelt egyetemek és főiskolák tekintetében a felügyelők a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséggel együttműködve felmérték az uniós pályázatok önrészenek finanszírozhatóságát a felsőoktatási intézményekben, és a megállapításokból a Kormány részére előterjesztés készül.

A felügyeleti rendszer eddigi működésének eredményeit a 2012. évre való kiterjesztéssel az alábbi táblázat mutatja be:

<i>Intézmény</i>	<i>Számszerűsíthető eredmény</i>		<i>Nem számszerűsíthető eredmény</i>	
	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>
Pécsi Tudományegyetem	Beruházási ügyek kapcsán mintegy 1,2 Mrd Ft megtakarítása, elhalasztása, 312 millió Ft-os nagyságrendben a nem az Egyetem tulajdonát képező értéknövelő beruházás elszámolásának megakadályozása, Az Egyetemi karok 4,3 Mrd Ft-os virtuális tartalékának befagyasztása. A klinikai Tömb költöztetéséhez kapcsolódó 59 millió Ft-os kerettúllépés megakadályozása	A Klinikai Központ Gazdálkodási keretének 1 Mrd Ft-tal való csökkentése, illetve ennek a 2012 évi gazdasági tervben való érvényesítése (figyelemmel a kincstári biztosi jelentésben foglaltakra).	Az Egyetem adósságspirálba kerülése okainak feltárása. Megbízási szerződések felülvizsgálata Az egyetem belső fórumain való rendszeres részvétel és véleményformálás a gazdálkodásról. A gazdálkodás és az előterjesztések, szabályzatok véleményezése. Heti rendszeres egyeztetés a gazdasági igazgatóval, rendszeres konzultáció a kincstári biztossal. Az egyetem gépjármű állományának, a használat gazdaságosságának vizsgálata.	Az Egyetem gazdálkodása stabilitását szolgáló Intézkedési Terv elkészítésében való részvétel (kincstári biztossal együtt), részvétel a Klinikai Központ gazdálkodása áttekintését szolgáló ad-hoc bizottság munkájában, megbízási szerződések előzetes véleményezése. Rendszeres vezetői egyeztetések az adósságállományról, valamint a likviditási helyzet alakulásáról, a vevőállomány folyamatos figyelemmel kísérése.
Nyugat-magyarországi Egyetem	az Intézményi beruházások elhalasztása – 266,7 mFt a Tartalék alapok lecsökkentése – 104,4 mFt Kari Intézkedési Tervek készítése – 484, 5 mFt Étkezési utalványmegszüntetése, munkaruha juttatás felfüggesztése – 140 mFt		Likviditási helyzetről napi tájékozódás, 100 e Ft feletti kötelezettségvállalások ellenőrzése, Az Egyetem belső fórumain való részvétel, véleménynyilvánítás Kari gazdálkodás szigorítása – készpénzforgalom korlátozása Szabályzatok felülvizsgálata	Szigorú felügyelői jelenlét a megbeszélések minden szintjén 100.ezer Ft feletti kötelezettségvállalások felülvizsgálata Megbízási szerződések felülvizsgálata Szerződések felülvizsgálata Nyugdíjas és a határozott időes foglalkoztatás felülvizsgálata Gyakorló Intézmények költségeinek felülvizsgálata, költségtakarékossági intézkedések
Corvinus Egyetem	1,2 Mrd Ft-os adósságállomány minimálisra csökkentése, 2,5 Mrd Ft-os beruházás elhalasztása	Aula 4 éves szerződés megállítása évi 80 millió Ft; Aula átutalás megállítása 20 millió Ft; villamos energia közbeszerzés lebonyolítása kb. 5-10 millió Ft várható megtakarítás	Egyetem döntési fórumain való részvétel	Vizsgálat az Innovációs Nonprofit Kft. gazdálkodásáról; aktív részvétel a Szenátus, a Rectori Kabinet és a Gazdasági Tanács ülésein
Budapesti Műszaki és Gazdaságtud. Egyetem	Létesítményprogramok 2011. évi beruházásai kapcsán összesen 1,7 Mrd Ft megtakarítás, 2012. évi beruházási keretből 0,5 Mrd Ft halasztás	2012. évi költségvetésben a felügyelők kérésére külön mellékletbe került beépítésre összesen 1 Mrd Ft beruházási igény elhalasztása. 1,4 Mrd Ft támogatás csökkenésre intézkedési terv létrehozása, végrehajtásának figyelemmel kísérése.	Felügyelők részt vesznek a z Egyetem döntési fórumain, valamint a legfelsőbb vezetői fórumon, ahol informálódnak az intézményt érintő ügyekről, Kari gazdálkodás figyelemmel kísérése	Kari gazdálkodásról, személyi kifizetésekről az Egyetem eddig nem rendelkezett pontos információval. Felügyelői javaslatra a költségvetési szabályzatba épült be az ezekről történő kötelező adatszolgáltatás.

Szolnoki Főiskola	1,5 Mrd Ft összköltségű pályázat elhalasztása, 20 millió Ft összértékű beruházás leállítása, 1 millió Ft reprezentációs kiadás és bérleti díj megtakarítása	A működés költségvetési hiánya, zavarai miatt az előző évben módosított, illetve megszüntetett szerződések megtakarításainak áthúzódó, több millió Ft hatása mérhető, ez évi blokkolásra nem került sor.	Jelenleg érvényes szerződések felülvizsgálata folyik, Tiszteletteljes, korrekt munkakapcsolat, Gazdasági vezetőkkal napi konzultáció	Részletes, a fenntarthatóság hosszabb távú megítélésére is alkalmas értékelések, elemző anyagok készítése. Részvétel a NEFMI Intézményfejlesztési munkacsoportban, igényelt információk, adatok biztosítása
Károly Róbert Főiskola	Oktatói elismerésekhez kapcsolódó több milliós kifizetés elhalasztása, Közüzemi szolgáltatások felülvizsgálata során 3,5 millió Ft megtakarítása	Különféle rendezvények járulékos kiadásainak (vendéglátás) csökkentése, egy esetben százezer forintos mértékben.	A Főiskola döntési fórumainak állandó meghívottja a felügyelő, Közbeszerzési kiírások, megbízási szerződések hiányosságainak feltárásában	A felsővezetők (rektor, gazdasági főigazgató) támogatása a takarékosági intézkedések következetes végrehajtásában.
Széchenyi István Egyetem			Minden 5 millió Ft feletti kötelezettségvállalást véleményezése és a költségvetési fedezet szempontjából vizsgálat alá vonva	Az egyetem szabályzatainak aktualizálására felhívás Új szabályzat a közbeszerzések bonyolítására Az egyetem szenátusi, GT ülésein részvétel, ezeken kívül rektori értekezleten hetente döntések előkészítésének figyelemmel kísérése
Szegedi Tudományegyetem		Közbeszerzési eljárásoknál több tételből adódóan 415.- mFt felfüggesztésre került, felülvizsgálatot követően 585.- mFt beszerzését támogattam. Összesen 2012. április 19-ig 4.338.- mFt közbeszerzés került véleményezésre.		A felügyelő az egyetem döntést előkészítő és hozó fórumainak állandó meghívottja. A pusztán jelenlétnek is van pozitív hatása a gazdálkodásra. A negatív gazdálkodási egyenleget felhalmozó karok gazdálkodásának felülvizsgálata még folyamatban van. Fogorvosi kar fejlesztésével kapcsolatos megtérülés-vizsgálatra került sor. A vizsgálat szerint külföldi fizetős hallgatók fogadásával kapcsolatos fejlesztés három év alatt térül meg.
Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem		Különböző szerződések közbeszerzési és jogi szempontok miatti nem engedélyezés révén összesen 20-25 millió Ft-os megtakarítás		Javaslat új költségvetési módszertan bevezetésére, a kontrolling-rendszer jobb működtetésére, a szabályzatok aktualizálására
Debreceni Egyetem				Egyetem döntési fórumain való részvétel. Szabályzatok, eljárásrendek, szerződések felülvizsgálata folyik.

Kaposvári Egyetem	lift felújítás elhalasztás, díszterem fűtési rendszer javítás elhalasztása, vizsga időszak miatti egyes épületek lezárása és ezáltal energia költség megtakarítása mintegy 5 MFt. „Kötváll” engedélyezésben megtakarítás:5 MFt. Év végi reprezentációs, üdvözlő kártya, ajándék, jutalom kifizetés kiadások megtakarítása:cca.2-5 MFt.	„Kötváll” engedélyezésben az I. negyedéves dologi kiadások 4,5 %-os csökkenés beállásával mintegy 187,5 MFt el nem költségében közreműködés. Az előirányzathoz képest, a lejáró szerződések megújításában, új foglalkoztatások létesítésében, cafeteria rendszer leállásával, stb. a személyi juttatásokban 3%.os megtakarítás mintegy 88,1MFt állt elő. Ez járulék megtakarítást is eredményezett. Jelentős 6 %-os felhalmozási kiadás csökkenés mintegy 121, 6 MFt el nem költséget mutat. A KE tartozásállománya a felügyelt időszakban 172 MFt-al, azaz 19,9%-al csökkent. A dec. hótól 03.hó-ig a készpénz állomány 279 MFt.-al nőtt.	Gazdasági jellegű szabályzatok aktualizálásának előkészítésében közreműködés 13 esetben.	Soros egyetemi fontos fórumokon való részvétel, a költség visszafogás, a szabályozott működés fenntartói elvárásának hirdetése és a gazdasági események kezdeményezésekor érvényesítése. Együttműködő magatartás. A KE tartozásállománya „fiatalodott” az átütemezett állomány is csökkent.
Szent István Egyetem				A kötelezettségvállalások kari szintű vizsgálatával átgondoltabbá vált a gazdálkodás. A veszteséges karok kiadásainak azonnali korlátozására tett javaslatot elfogadták. Napi kapcsolattartás a felsővezetőkkel, információ csere és kölcsönös véleményformálás
Semmelweis Egyetem				SZMSZ módosítási javaslat megvalósulása (bér gazdálkodás), szabályzatokhoz tett pontosító észrevételek elfogadása
Nemzeti Foglalkoztatási Alap	Pályázatok előzetes véleményezése kapcsán 85 millió Ft megtakarítás, Közbeszerzési kiírás kapcsán 50 millió Ft megtakarítás, Keretmódosítás során 15 millió Ft-os megtakarítás	Pályázatok előzetes véleményezése kapcsán eddig várhatóan 5-10 millió Ft megtakarítás, Foglalkoztatási alaprész decentralizált keretén újratervezés során 143,2 millió Ft tartalék képzés	Egyenleg tartási kötelezettség elsődleges prioritásként való kezelése a kötvállak vizsgálata során, Aktív részvétel az Alap gazdasági intézkedései tekintetében, Az elosztórendszer egyes anomáliáira a figyelem ráirányítása	Munkaerőpiaci szolgáltatás vásárlás kiadásainak korlátozása, Uniós finanszírozások prioritizálása, Törekvés a működési típusú költségek további csökkentésére

Közigazgatási és Elektronikus Közszolg. Központi Hivatala	PC beszerzés során 40 millió Ft megtakarítás, gépjárműhasználat engedélyezése kapcsán tízmillió Ft-os nagyságrend megtakarítása	Gépjárműbeszerzés kapcsán csökkentett beszerzés 4-5 millió Ft-os megtakarítás. Informatikai beszerzéseknél további tízmillió Ft körüli megtakarítás. Illetve a rugalmasabb okmánykiállítás miatt 180 millió többletbevétel az év első három hónapjában.	Szabályzati rendszer kritikája nyomán a szabályzatok aktualizálása megkezdődött	A teljesítésigazolások rendszerének áttekintése, keretgazdálkodás kialakításának megkezdése annak érdekében, hogy a vezetők is érdekeltek legyenek a takarékoságban.
Országos Sportegészségügyi Intézet			Finanszírozás és az ágykapacitás ellentmondásainak feltárása, Sportegészségügyhöz nem kapcsolódó szakrendelések veszteséges voltára való rávilágítás	Országos Sportorvosi Hálózat működésével kapcsolatos anomáliák feltárása – intézkedések folyamatban vannak. Adósságállomány szinten tartása, csökkenő támogatás mellett a tartozás nem növekszik
Országos Idegtudományi Intézet			OEP finanszírozás visszasságainak feltárása OEP finanszírozás visszasságainak feltárása; Javaslattétel a finanszírozási NM rendelet (9/1993.) módosítására; Szállítók értesítése az intézmény nevében kötelezettségvállalásra jogosultak köréről; Intézkedések a lejárt határidejű vevőtartozások beszedésére;	A kötelezettségvállalás-keretgazdálkodás és a megrendelések intézményi információs rendszerének módosítása; Az intézményi gyógyszerért ÁFA elszámolásának ill az évközi selejtezések 2011. évi kv. beszámolót érintő korrekciója; Intézkedések a lejárt határidejű vevőtartozások beszedésére;
Országos Korányi TBC és Pulmonológiai Intézet				A szerződések átvizsgálása megkezdődött, egységes mintaszerződés kialakítása megtörtént. Szabályzatok leltározása után a hiányzók elkészítése és a meglévők aktualizálása folyamatban van. A létesítmény-üzemeltetési szerződések (takarítás,élelmezés,örzés-védés, stb) újratárgyalásával éves szinten, szintén több milliós megtakarítás várható

Mátrai Gyógyintézet				A keretgazdálkodás információ-tartalmának bővítése elősegítette a vezetői döntések megalapozottságát. Pályázati önerő biztosítása céljából a saját működési bevételek megtakarítására tett javaslat. Az új gazdasági vezető mielőbbi munkába állásának szorgalmazása
Országos Orvosi Rehabilitációs Intézet				Szabályzatok leltározása után a hiányzók elkészítése és a meglévők aktualizálása folyamatban van. A szerződések átvizsgálása a karbantartási szerződésekkel megkezdődött, egységes mintaszerződés kialakítás alatt. Az energiaköltségek árcsökkentése a GYEMSZI irányítása alá került, de felhasználás racionalizása saját hatáskörben elkezdődött, számszerűsíthető eredménye év végére látható. A létesítmény-üzemeltetési szerződések (takarítás, élelmezés, őrzés-védés.. stb) újratárgyalásával éves szinten, szintén több milliós megtakarítás várható.
Balatonfüredi Állami Szívkórház				A KEOP 7.4 pályázat lezáratlan támogatás átutalásának (szállítói állomány csökkentése), és az 5.3 pályázat elhúzódo szerződéskötése lezárásának (közbeszerzés elindíthatósága) elősegítése; Intézkedések a lejárt határidejű vevőtartozások beszedésére; Szerződéstervezetek áttekintése (könyvvizsgálat, kiszervezett szolgáltatások, közbeszerzés kiegészítettetése garanciális és vagyonkérdések vonatkozásában; Javaslat alapító okirat módosításra

Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus		Több kisebb beszerzésen (belső ellenőr, nyomda, stb.) eddig kb. 1,5 millió Ft megtakarítás, Különböző működési költségen további 4,7 millió Ft megtakarítást vállalt az intézmény		Konszolidációt célzó intézkedések katalizálása, tanácsadás az intézmény és az irányító szerv „sarkában járva” pl.: Intézkedési és bevételi terv, Különböző háttérszámítások, Szerződés felülvizsgálatok
Pesti Magyar Színház				Közreműködés produkciós költségtárgyalásokon; Közreműködés a 20 %-os létszámléépítés végrehajtásában; A színészek túlóra elszámolás- szabályozásának kialakítása (kiadáscsökkenés várható); Szerződések áttekintése (bérlemények, őrzés-védelem, hangosítás) Kiszervezett, gazdaságtalanul működő tevékenységre vonatkozó szerződés felmondása, új pályáztatása, javaslattétel a rendkívüli helyzet miatti vagyonvédelmi intézkedésekre; Az intézményhez kötődő alapítványok részére térítésmentesen nyújtott szolgáltatások megszüntetése;
Iparművészeti Múzeum		142,3 Millió Ft KMOP Média Pagoda projekt abortálása a végrehajtás súlyos kockázatai miatt. 40 Millió Ft fedezet nélküli kötelezettségvállalás blokkolása		Értékhatártól független megrendelés és szerződés vizsgálat, jelentős számú észrevétel az előző időszak súlyos szabálytalanságainak megszüntetése érdekében. (Pl: Több millió Ft sikkasztás alapos gyanú a kézspénzkezelésben; közbeszerzési törvény szabályainak figyelmen kívül hagyása; leltározás, vagyonnyilvántartás nem zárt rendszerű; könyvvizetés, beszámoló nem alkalmas a törvény szabta valós kép biztosítására; fedezet és szerződés nélküli kötelezettségvállalások stb.)
Magyar Nemzeti		Több kisebb beszerzésen (festés,		Konszolidációt célzó intézkedések

Galéria		papír, belső ellenőr, stb.) eddig kb. 1 millió Ft megtakarítás, Ingyenes műtárgykölcsönzések csökkentése révén eddig közel 0,7 millió Ft többletbevétel		katalizálása, tanácsadás pl.: Szerződés felülvizsgálatok, Kockázatsökkentés, Bevéeltermelő képesség fokozása.
Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal				- Vezetői értekezleteken részvétel, a heti jelentésekben jelzett problémák konzultációja, megoldási javaslattevés, - javaslat a Gazdasági Igazgatóság szervezeti átalakítására, - a beszámoló elkészítésében közreműködés, - a költségvetés elkészítésében közreműködés, különös tekintettel az új szakfeladat-rendre, - koordináció az NFM-mel a határidőn túl váratlanul közbeszerzés kapcsán, - a támogatói szerződések új finanszírozási rendjének kialakításában közreműködés